

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України розглянула Ваше письмове звернення про отримання індивідуальної податкової консультації щодо деяких питань обліку та оподаткування доходів фізичною особою, яка провадить незалежну професійну та одночасно підприємницьку діяльність на спрощеній системі оподаткування (3 група), та у межах компетенції повідомляє.

Статтею 4 Закону України від 14 травня 1992 року № 2343 «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон № 2343) встановлено, що арбітражні керуючі є суб'єктами незалежної професійної діяльності.

Відповідно до п.п. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) незалежна професійна діяльність – це діяльність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою – підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

Згідно з нормами Закону № 2343 та Кодексу, фізична особа, яка здійснює незалежну діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), не може бути підприємцем у межах такої діяльності арбітражного керуючого.

Разом з тим, чинним законодавством не передбачено обмежень щодо здійснення підприємницької (відмінної від діяльності арбітражного керуючого) діяльності, не забороненої законом, у разі реєстрації такої особи підприємцем.

Порядок взяття на облік у контролюючих органах фізичних осіб – підприємців та фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, визначено наказами Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» (далі – Порядок № 1588) та від 24.11.2014 № 1162 «Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страхувальників» (далі – Порядок № 1162).

Відповідно до абзацу четвертого п. 6.7 розділу VI Порядку № 1588 якщо фізична особа зареєстрована як підприємець та при цьому така особа провадить незалежну професійну діяльність, така фізична особа обліковується у контролюючих органах як фізична особа – підприємець з ознакою провадження незалежної професійної діяльності.

У такому разі фізична особа зобов'язана подати особисто (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) або через уповноважену особу до контролюючого органу за місцем свого постійного проживання заяву за формою № 5-ОПП з позначкою «Зміни» та копію свідоцтва про право на провадження діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

Взяття на облік здійснюється у день отримання контролюючим органом заяви за формою № 5-ОПП, про що фізичній особі надсилається (видається) довідка про взяття на облік за формою № 34-ОПП.

Таким чином, фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність та одночасно провадить незалежну професійну діяльність, веде окремий облік

доходів/витрат, отриманих/понесених від провадження незалежної професійної діяльності і підприємницької діяльності, та здійснює окремо розрахунки з бюджетом.

Порядок оподаткування доходів, отриманих фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, встановлено у ст. 178 Кодексу.

Оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку визначено главою 1 розділу XIV Кодексу.

У разі якщо фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, одночасно здійснює підприємницьку діяльність на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, така особа реєструє у контролюючому органі та веде дві книги обліку доходів та витрат.

Одну книгу обліку доходів та витрат, затверджену наказом Міндоходів від 16.09.2013 № 481, для відображення доходів, отриманих від незалежної професійної діяльності, другу книгу для обліку доходів від підприємницької діяльності на спрощеній системі оподаткування, затверджену наказом МФУ від 19.06.2015 № 579.

За результатами звітного року такий платник податку подає дві податкові декларації:

декларацію про майновий стан і доходи за формою, затвердженою наказом ДФС від 02.10.2015 № 859, зі змінами, для відображення доходів, отриманих від незалежної професійної діяльності (подає до 1 травня року, що настає за звітним, та сплачує податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відс. та військовий збір – 1,5 відс. до 1 серпня року, що настає за звітним);

декларацію фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку третьої групи, за формою, затвердженою наказом МФУ від 19.06.2015 № 578, для відображення доходів, отриманих від підприємницької діяльності (подає протягом 40 календарних днів, що настають за останнім днем звітного (податкового) кварталу, та сплачує єдиний податок протягом 10 календарних днів після граничного строку подання декларації).

Відповідно до пп. 4, 5 частини першої ст. 4 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) платниками єдиного внеску є фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності.

Згідно з п. 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464 базою нарахування єдиного внеску для платників, зазначених у пп. 4, 5 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) частини першої ст. 4 Закону № 2464, є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць.

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник зобов'язаний визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування

єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Відповідно до п. 3 частини першої ст. 7 Закону № 2464 базою нарахування єдиного внеску для платників, зазначених у п. 4 частини першої ст. 4 цього Закону, які обрали спрощену систему оподаткування, є сума, що визначається такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Згідно з нормами частини п'ятої ст. 8 Закону № 2464 єдиний внесок для зазначених категорій платників єдиного внеску встановлено у розмірі 22 відс. до бази нарахування єдиного внеску.

Відповідно до абзацу третього частини восьмої статті 9 Закону № 2464 фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, сплачують єдиний внесок, нарахований за календарний квартал, до 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок.

Сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у строки, встановлені Законом № 2464, є недоїмкою та стягується з нарахуванням пені та застосуванням штрафів.

Особливості подання Звіту про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (далі – Звіт) передбачено Порядком формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 (далі – Порядок № 435), п. 2 розділу III якого передбачено, що фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, формують та подають до органів доходів і зборів Звіт самі за себе один раз на рік до 10 лютого року, що настає за звітним періодом.

Звітним періодом є календарний рік.

Пунктом 4 розділу III Порядку № 435 передбачено, що особи, які провадять незалежну професійну діяльність, формують та подають самі за себе до органів доходів і зборів Звіт один раз на рік до 1 травня року, що настає за звітним періодом. Звітним періодом для них є календарний рік.

Фізичні особи – підприємці, які мають ознаку незалежної професійної діяльності, формують та подають до органів доходів і зборів окремі звіти (п. 16 розділу III Порядку № 435).

Враховуючи зазначене, особа, яка провадить незалежну професійну діяльність та одночасно є фізичною особою – підприємцем, зобов'язана сплачувати та подавати звітність з єдиного внеску окремо за кожним видом діяльності.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.